

Пролог

Люба

1912 година

Пъхнах стоножката в пантофа на Илайза само защото си мислех, че тя ще ми открадне сестра ми София. Бях на осем и съвсем скоро бях загубила майка си. Не можех да загубя и София.

Илайза Феридей, американка, приятелка на семейството, ни беше поканила да ѝ гостуваме за седмица в нейния апартамент в Париж – нас, двете рускини, братовчедки на семейството на императора, озовали се не по свое желание далеч от нашия дом в Санкт Петербург точно преди Коледа. Баща ни се беше оженил повторно и беше заминал на сватбено пътешествие в Сардиния с новата си съпруга Агнеса, която не можеше да ме понася, защото първо върху нея бях репетирала номера със стоножката, когато през ноември беше дошла да ни гостува. Агнеса особено много се дразнеше от любимото ми занимание – астрономията – и дори беше убедила баща ми да ми прибере картите на съзвездията, защото ме разсейвали и пречели на обучението ми по френски. И въпреки че се беше опитала да ме подмами – с кукленски комплект за чай „Лимож“ – да изляза от стаята си, аз не мръднах оттам през почти целия ноември.

Трябваше да се срещнем в Женева веднага щом започне ваканцията на София от колежа „Брилянмон“ в Швейцарските Алпи, и оттам да тръгнем с влака към Париж. София беше бледа и слаба, все още съкрушена от внезапната смърт на майка ни предишната пролет, и по време на пътуването почти не ми продума – беше потънала в книгите, с които беше напълнила куфара си. А когато влакът навлезе в *Gare de Lyon*, тя все още седеше и

оглеждаше пътниците по перона. Дали мислеше за майка, която преди често я посрещаше тук, когато излизаше във ваканция?

Тъй като беше сама в Париж, докато чакаше съпругът и дъщеря ѝ да пристигнат от Ню Йорк, Илайза влагаше цялата си енергия, за да не скучаем нито миг, и не ни оставяше сами дори и за малко. През първия ден ни заведе да помагаме с раздаването на храна в една кухня за бедни в „Льо Марс“ и още тогава виждах как приятелството им разцъфва и укрепва с всяка изминала минута. С каква лекота успяваше да накара сестра ми да се размее! Двете работеха една до друга в пълен синхрон, сипваха храна на бедняците от огромен сребърен супник, а аз трябваше да прибирам паниците от масите.

На следващия ден отново ги наблюдавах и докато пъплещите мрежи на ревността стягаха гърдите ми в коварната си хватка, те двете се разхождаха, хванати под ръка, из коледния базар и разпалено обсъждаха превъзходството на гъшето месо пред патешкото за вечерната трапеза или от кои бонбони да купят от *À la Mère de Famille*¹.

Едноседмичната ни ваканция отиваше към своя край и когато вечер седяхме пред камината и играехме на карти, те ме оставяха да спечеля, за да могат да си приказват двете пак за разни романи и за мъже, и изобщо за всякакви теми, които ужасно ме отегчаваша, и за да могат да бъдат сами до среднощ. Как само исках да се приберем в Санкт Петербург и да сме само двете със София.

Нощта преди да се отправим към дома, малко след като си бях легнала, те двете нахълтаха в стаята ми и ме събудиха, докато последните въглени още блещукаха в камината.

– Събуди се, мила моя – прошепна в ухото ми София. Отметна кичур коса от челото ми, както майка ни често правеше. – Метни палгото върху нощницата и тръгвай с нас.

– Имаме изненада за теб – каза Илайза.

Тръгнах с тях навън в студената нощ, все още сънena. Вървахме из притихналия Париж към *La tour Eiffel*² и щом стигнахме

¹ Най-старият магазин за сладкиши в Париж.
(Всички бележки под линия са на преводача.)

² Айфеловата кула (фр.).

там, се озовахме под огромен тъмен купол, който се издигаше над главите ни.

– Какво е това място? – учудих се аз.

Илайза и София ме поведоха забързани нагоре по стъпалата, изкачихме три площадки, промъкнахме се през тежки черни кадифени завеси в някакво тъмно помещение. Очите ми свикнаха с гъстата мастилена тъмнина и успях да различа няколко кресла до нас с наклонени облегалки – същите като онези на палубите на корабите, само че тапицирани. Илайза и София избраха две от местата, а аз се излегнах между тях. Хората и от лявата, и от дясната ни страна също се отпуснаха по креслата.

– И какво, затова ли ме събудихте? – прошепнах аз в ухото на София.

– Мъничко още почакай, моля те – отвърна ми тя.

София хвана ръката ми и в този миг сферичният таван над нас оживя, озарен от милиони звезди и съзвездия, умалено копие на небесата, точно както ги бях наблюдавала стотици пъти от земята. Когато звездната светлина озари залата, се оказа, че сме в просторна аудитория и навсякъде около нас хората се бяха излегнали в креслата и бяха вперили погледи в огромния таван.

– Нарича се „Небесен глобус“ – обясни Илайза. – Планетариум.

Лежах там зашеметена, а съзвездията се появяваха на мастиленочерно небе. Тегликите на Везни. Яркият Скорпион. Дори и обикновено притъмненият Дракон се плъзна покрай Малката мечка.

София се наведе към мен и прошепна:

– Ето там живее майка.

Гледах, притаила дъх, как Луната пълзи по купола – отначало пълна и малко по малко изтънява до млечнобял сърп, и изведнъж ме обзе радостно чувство – толкова вълнуваща радост не бях изпитвала от времето, преди да ме сполети смъртта на майка ни.

Илайза пое другата ми топла ръка в своята.

– Така се надявахме да ти хареса...

И тогава, докато седяхме трите там, а над нас небесата играваха вечните си етюди, ме осени мисълта, че нито за миг всъщност не съм губила сестра си. Просто се бях сдобила с още една, доста екстравагантна сестра.

Първа част

Илайза

1914 година

Беше съвсем обикновено пролетно тържество, не се различаваше по нищо от всяко друго от тържествата в Саутхамптън, с обичайните игри на открито. Крокет. Бадминтон. Умерена светска войнственост. Провеждаше се в къщата на майка ми на „Джин Лейн“ – обширна ниска постройка с обшивка от бели дъски, обградена от жълтеникава морава, която се спуска чак до брега на океана. Вилата „Кралица Ан“, позната на мнозина като „Вилата на Мичъл“, по името на татковия род, се беше изпъчила сред посестримите си, наредени по голия бряг на един от полуостровите на Лонг Айланд, Ню Йорк – Саут Форк, като пасажери на палубата на кораб, които замечтано гледат морето.

Ако се бях вглеждала малко по-внимателно в онзи ден, вероятно щях да мога да предскажа кои от момчетата, улисани в спорове край вратичките за крокет, е възможно скоро да намерят смъртта си в Аргонската гора или кои от жените ще трябва да заменят коприните с цвят слонова кост с черен креп. Но за мен самата подобно предположение дори не би стигнало до ума ми.

Беше късно през май, но покрай морето беше твърде хладно за каквито и да било празненства на открито; въпреки това майка настояваше да организираме подобавашо изпращане на семейство Стрешньови от Русия. Аз стоях в хладната просторна дневна в задната част на къщата. Беше също като рулевата кабина на параход: от нея през панорамния прозорец се виждаше целият заден двор, въпреки че соленият морски въздух замъгляваше стъклото. През него сцената с гостите, които се оттегляха към дюните, се виждаше като през мараня.

Усетих как две ръце обхващат кръста ми, обърнах се – оказа се единайсетгодишната ми дъщеря Керълайн, която на ръст вече стигаше почти до рамото ми, косата ѝ беше сламеноруса, прибрана назад с бяла панделка. Приятелката ѝ Бети Стокуел беше застанала до нея; тя пък беше пълна противоположност на Керълайн: десетина сантиметра по-ниска и вече беше разцъфнала и започваше да се превръща в тъмнокоса красавица. Въпреки че и двете бяха облечени в сходни бели рокли, бяха така различни, както тебеширът и сиренето.

Керълайн ме прегърна по-силно през кръста и каза:

– Ще се поразходим по плажа. А татко съжалява, че се е облякъл без твоя помощ сутринта, но не го лишавай от любимото му дьубоне.

Погалих гърба ѝ и отвърнах:

– Кажи на баща си, че мъже далтонисти, които непрекъснато се опитват да пхнат в гардероба си жълти чорапи, не заслужават никаква милост.

Керълайн вдигна глава към мен и се усмихна:

– Ти си любимата ми майка.

Тя побягна през моравата и надолу към плажа, подмина мъжете, които придържаша сламените си шапки, за да не ги отнесе бризът, от който белите им фланелени панталони плющяха. Дамите с платнените обувки и кремави ленени сака върху нежните сатенени шемизети извърщаха лица към слънцето; имаха бронзов загар, явно наскоро се бяха върнали от някой курорт като Палм Бийч и бяха зажаднали за хладния северен ветрец. Повечето майкини приятелки суфражетки бяха издокарани в черни тафти и коприни и се открояваха на фона на бледата моравата като наперени врани сред поле със златист лен.

Майка ми дойде и ме прихвана под ръка.

– Малко е хладно за разходка по плажа.

Майка ми – седемдесетгодишната Керълайн Карсън Улси Мичъл, която сестрите ѝ наричаха Кери – стоеше гордо изправена и висока колкото мен, метър и осемдесет, здрава новоанглийска издънка на древен род янки, преживял не едно крушение – и заради сърдечни неволи, и заради урагани.

– Не е толкова опасно за тях, майко.

Присвих очи, за да видя Хенри, Керълайн и Бети: вече вървяха по плажа, а вятърът издуваше бялата рокля на Керълайн като балон, сякаш всеки миг можеше да я вдигне във въздуха.

– Нима са си събули обувките? – попита майка. – Дано се върнат по-скоро.

Вятърът разпенваше гребените на вълните, а те тримата вървяха по брега, привели глави.

Майка ми ме прегърна нежно и попита:

– За какво всъщност си говорят тези двамата, Керълайн и Хенри?

– За какво ли не. Изгубват се в някакъв техен си свят.

Твърдата сламена шапка на Хенри хвъркна, понесена от един по-силен повей, и златистите му коси заблестяха от слънчевите лъчи; Керълайн се втурна да хване шапката, преди да я отнесе прибоят.

– Каква късметлийка е да има баща, който я обожава – каза майка ми.

Напълно права беше, както винаги. Но дали Керълайн нямаше пак да будувва цяла нощ от ужасна кашлица заради морския вятър?

Хенри ни помахаше от брега като изгнаник, изоставен на самотен остров.

Помахах му и аз.

– С тази светла кожа Хенри ще изгори.

Майка също му махна.

– Да, ирландците са така изнежени.

– Само половин ирландец е, майко.

Тя потупа ръката ми.

– Ще им липсваш много.

– Аз няма да отсъствам дълго.

София и семейството ѝ от Санкт Петербург ни гостуваха вече от около месец, а утре аз щях да замина с тях към дома им.

– Притеснявам се наистина. Русия е толкова далеч. А по това време на годината е много красиво в Саратога.

– Може би няма да имам друга възможност да видя Русия: църквите, балета...

– Гладуващите крепостни селяни...

– Говори по-тихо, майко.

– Премагнаха крепостничеството, но под властта на царя бедняците все още са като крепостни.

– Ще полудея, ако остана затворена тук. Хенри ще се грижи за Керълайн.

– Поне не се води война. Все още.

Тези, които четяха вестниците от край до край, знаеха, че репортерите предвиждат конфликт с Германия, но светът толкова пъти е бил на крачка от избухването на война, че нийоркчани или подминаваха темата, или интересът им припламваше за кратко, а после забравяха.

– Не се тревожи, майко.

Майка ми забърза навън, а аз излязох на верандата и се запътих към гостите, и докато соленият вятър си играеше с косите ми, се слях с тълпата, с глъчката на разговорите, накъсвани от шума на прибоя и ударите на чуковете за крокет. Проправях си път сред нежни коприни и кашмир и търсех приятелката си София.

Приятелите на майка и на татко се бяха разделили на два лагера. Въпреки че татко беше починал отдавна, майка все още включваше неговите приятели в списъка за гости на всяко събиране. Някога той беше председател на Републиканската партия за Ню Йорк и неговите приятели бяха самото възплъщение на идеите ѝ: съдружници от адвокатски кантори и съпругите им, финансисти и тук-там някой магнат, извоювал сам успехите си.

Приятелите на майка бяха значително по-колоритни: актьори и художници, суфражетки, чийто вид не позволяваше никакво класифициране, и гости от далечни краища на света, за които приятелите на татко само бяха клюкарствали: Найроби... Банкок... Масачусетс.

За да открия контингента от Русия, трябваше просто да се ослушвам за гръмогласни възгласи; руснаците бяха освежаващо шумна групичка и бяха склонни по всяко време на денонощието да спорят разгорещено на смесица от английски, френски и родния им език. Минах покрай семейния лекар на семейство Стрешньови, доктор Владимир Леонидович Абушкин – танту-

рест оплешивяващ човечец, с палто от рис върху жакета, – който и за миг не се отделяше от лекаря на майка, доктор Форбс.

– Не ме интересува какво правят в Петербург – казваше доктор Форбс. Лицето му беше изпито и с изпъкнали скули, вероятно заради безбройните среднощни визити в домовете на смъртници и родилки. – Ако искате да се роди здраво дете, София не бива да пътува. Трябва да лежи и да приема калций.

Доктор Абушкин отметна глава назад и възрази разгорещено:

– Ха! Какъв ти калций! До раждането остават поне два месеца. А тя е жилава като хлебарка.

– Но е изложена на огромен риск. Има два спонтанни аборт. Такова продължително пътуване е опасно.

Намерих руснаците, събрани в далечния ъгъл на задната тераса, наобиколили моите приятели актьори: посребрелия Едуард Хю Садърн, коленичил пред прозореца на спалнята, и съпругата му Джулия Марлоу. Джулия поздрави гостите, надвесена от прозореца на спалнята ми на горния етаж, а Едуард подготвяше сцената на терасата от „Ромео и Жулиета“ – най-известния им актьорски етюд. Миг по-късно започнаха:

– „Но гледай, съмва! Искам да си вече далеч оттук...“ – извика Джулия, протегнала ръка над насъбралите се гости, наметната с кувертюрата от леглото ми като с пелерина.

Руснаците наблюдаваха импровизираното представление със сериозни лица, а останалите гости се шляеха наоколо, имунизирани срещу чара на най-великите изпълнители на Шекспирови роли от тяхното съвремие, защото често бяха гледали представленията им. Човек би могъл да се запита как така четирийсет и осем годишната Джулия и петдесет и четири годишният Едуард играеха ролите на невръстните любовници, но ако ги видеше на сцена, не би си помислил да се съмнява в таланта им.

Джулия завърши сцената сред бурните ръкопляскания на руснаците и въодушевените викове „Ура!“ на семейство Стрешньови. Добре се веселяха тези руснаци на терасата. Иван, патриархът, братовчед на император Николай Втори, стоеше загледал в приборя, а ръкавите на ризата му плющяха от вятъра. Беше благ и елегантен мъж, с характерния чар на европеец; бяха се запоз-

нали с Хенри преди няколко години, когато съпругът ми беше младши сътрудник на „Братя Пуър – Текстил и дълготрайни стоки“ и изкупуваше кожи, а Иван беше представител на Руската търговска камара.

Втората жена на Иван, графинята, стоеше до София – която пък беше във видимо напреднала бременност – и съпруга ѝ Афон, руски военен, и разправяше на висок глас как изпращала долно бельо от Русия до Париж за пране.

Повечето гости, макар и ококорени от учудване, бяха с доста изтънчени маниери и успяваха да не се взират в графинята, но застаряващата руска красавица наистина хващаше окото: носеше дрехи от последните колекции на парижките моделиери, яка от самур, дълги нанизии от перли и украшения с диаманти с такива размери, каквито никой в Саутхамптън досега не беше виждал по дневни тържества.

София улови погледа ми, усмихна се и повдигна вежди. Бременността ѝ подхождаше, придаваше на фигурата ѝ достолепитото на напрегнатото очакване, а не като при мен в последните месеци, преди да родя Керълайн, когато изглеждах така, сякаш износвах шетландско пони.

Без да обръща внимание на кипналия спор между лекарите, графинята придърпа настрана една от камериерките и нареди:

– Донесете ми сода, ако обичате, и не забравяйте да сложите лед. – Камериерката се втурна да изпълни желанието ѝ, а графинята сложи ръка на рамото на София. – Наистина трябва да седнеш. Мисли за чудото на живота, който носиш, мила моя, и за това колко дълго го чака. И наистина *престани* с това ядене, защото Афон няма да иска да те погледне, след като се роди детето.

София сви рамо, за да се отърве от хватката на графинята.

– О, моля те, Агнеса, ти вече поръча две чаши сода, а дори не си ги пинала.

– Американците си имат достатъчно кубчета лед, мила моя.

Нямах търпение да замина за Русия на следващия ден – такова пътуване е преживяване, което се помни цял живот. Не само че ще присъствам на раждането на бебето на София, а и

най-сетне ще мога да разгледам Санкт Петербург: разноцветните куполи на църквата „Спасител на кръвта“, пищния ѝ интериор и мозайките от скъпоценни камъни, картините на Рембранд в Зимния дворец. И най-хубавото е, че ще мога да ходя там всеки ден с моята любима приятелка.

Прихванах София под ръка и я поведох към трапезарията – просторно помещение беше, достатъчно голямо, за да побере огромна махагонова маса, отрупана с плата с ордьоври и десерти, както и огромен тапициран диван с розова дамска.

– Благодаря ти, че ме измъкна от тях. Агнеса ужасно се страхува, че бебето може да се роди всеки момент.

– Е, все пак то е наследникът. Знаеш какви са майките.

– Мащехите. А пък Афон вече изобщо не издържа. Сякаш колкото повече приближава раждането, толкова повече той самият се превръща в дете.

– Много се вълнувам за заминаването ни утре. Когато са си у дома, няма да се притесняват толкова.

София се пресегна през масата и си взе от сладките на майка ми.

– Как се наричат тези?

Много обичах успокоителния глас на София. Английският ѝ, с руски акцент, звучеше така мелодично и нежно, че хората често оставяха всичко друго, привеждаха се и слушаха.

– Карамелени масленки, рецептата на майка от Гражданската война – отвърнах аз. Специално бях помолила в кухнята да приготвят всичко по семейните рецепти на Улси: пържени ябълки, чаени бисквити и сироп от касис.

София се справи с масленката само с три хапки.

– Как ми се иска да остана тук и да си хапвам карамелени масленки. Пътуването към дома е ужасно дълго...

– С кораба до Франция и после с влак до Санкт Петербург. Звучи толкова прекрасно! Аз пък много обичам да си намирам причини да замина от Ню Йорк през лятото.

София протегна ръка и си взе още една масленка.

– Как може да говориш така? У дома половин Русия е разтресена от бунтове. Не оценяваш това, което имате тук. Плажът, Манхатън...

– Да, или сме заклещени тук в мокри бански костюми, или затворени в задуха на апартамента в града. Пътуванията в чужбина са единственото спасение.

– Но пък винаги можеш да се заловиш с някоя благотворителна кауза...

– И да се наредя сред прехвалените добротворци, които вдигат връва до небесата, ако осигурят някой обяд или спретнат някоя църковна сбирка ли? Майка ми, разбира се, е изключение, но повечето от тях не могат реално да променят каквото и да било, а и не виждат по-далече от носа си.

– А плаването с яхта?

– Само с пистолет в тила. Плавателните съдове, които ме интересуват, се задвижват от парни котли и се движат на изток. А освен това ми е мъчно за Люба.

– И на мен. Ех, само Агнеса да не беше убедила татко, че тя трябва да учи за...

София постави ръка на корема си и потръпна от болка.

– Да не би да е бебето? – попитах аз, а тази възможност ме замая. Прекалено рано беше.

– Не, не, няма нищо.

Гостите се насъбраха край масата и заразглеждаха почерпката. Майка несмутимо подмина спорещите лекари и се понесе през стаята и покрай нас, навирила гордо волевата си брадичка, така характерна за рода Улси. След нея се носеше странно приятният аромат на солен морски въздух, смесен с парфюм „Джики“ и нафталин. Както обикновено, тя се справяше с проблемите, като ги подминаваше с усмивка и ги оставяше да отшумят като внезапен крясък.

Усетих как студената, кадифена мекота, каквато имат само дрехите от стриган бобър, докосна за миг ръката ми, обърнах се и видях нашата съседка Електра Уитни, с онова нейно лице, дете приличаше на подветрената стена на обор, да се пресяга през масата, за да си вземе „канапе“. Електра живееше в имението на няколко пресечки от нас надолу по „Джин Лейн“, в един огромен мрачен саркофаг с по двама лакеи в ливреи, застанали на пост пред всеки от входовете. В този ден Електра беше дошла сама, а не както обикновено, следвана по петите

от останалите членки на градинарския клуб „Розово и зелено“.

Електра не пропусна да си вземе и пушена съомга, но доста се забави там. Подслушваше ли?

Нашият градинар, господин Гарднър – фамилията му сякаш беше по поръчка, – влезе плахо в стаята, стиснал с две ръце сребърна купа „Ривера“, пълна с неговите шедьоври: древните рози във всякакви цветове – от кремави до цикламени.

София внезапно изхълца и отвори уста, едва дишаше, и притискаше корема си с една ръка.

– Мислехме, че ги харесваш – изненадах се аз. Преди време София беше на път да стане професионален ботаник, а и още изучаваше растенията за удоволствие. Когато не обхождаше дюните да търси диворасли азиатски шипки, тя с часове седеше в градината на майка и пресаждаше орхидеи.

Господин Гарднър постави внимателно купата на полираната маса, а облицованите с филц ръбчета по дъното легнаха меко и безшумно на махагона. Градинарят ни потри ръце в белия си гашеризон, обърна се и се закани да си върви. Родът на господин Гарднър познаваха рода на майка ми от две поколения. Той беше безкрайно мил и изискан мъж – висок, с телосложение на орач и тъмен като земята, която обработва.

София го хвана за лакътя.

– По отношение на розите сте истински гений, господин Гарднър.

Електра се промъкна по-близо до масата и измери с поглед господин Гарднър от главата до петите, а после огледа и розите.

Всеки цвят беше по-прекрасен от този до него: имаше една мъхната роза „Уилям Лоб“ в бледорозово, с остри израстъци по чашелистчетата, а до нея дъхава бледокремава „Мадам Босанке“.

София вдъхна аромата на розите.

– Никога не съм виждала такива. Забележителен аромат. Да не би току-що да са ви ги донесли от Китай?

– Не, госпожо. Тези са от древните. Някои от най-хубавите древни рози растат като полудели напоследък.

– Намира ги по най-невероятните места – обадих се аз. – Из гробищата, в дъскорезницата...

– Предполагам, че са и устойчиви на заболявания – предложи София. – Вие сте магьосник, господин Гарднър. Тази кремаво-бялата носи в сърцевината си възел от златисти жилки...

– Тази е любимата на госпожа Мичъл, на мен също ми е любимата – каза усмихнат той. – „Катарина Займет“, толкова е жилага и постоянно цъфти. Трябва ѝ само вода и малко тор.

– Сигурна съм, че с радост ще ти опакова разсад, нали така, господин Гарднър? – предложих аз. – За да си я отнесеш у дома, във вашия парник.

Електра пристъпи още по-близо и се намеси:

– Незаконно е да се изнасят рози извън границите на страната, без да се плаща такса. Може да се нарече дори кражба.

Господин Гарднър се поизправи и заби поглед в пода.

Аз се извърнах към нея.

– Да отрежеш стръкче от роза не е кражба, Електра Уитни, и не е много по-лошо от подслушването.

– Невиждано! Преди в Саутхамптън не ставаха такива неща.

– Преди не можеше да се чуят и такива груби приказки.

Електра се оттегли и тъкмо в този момент влезе майка ми и въведе голяма група гости откъм терасата, канеше ги с жест в трапезарията, а господин Гарднър се поклони и излезе.

Електра Уитни няма ли най-сетне да се научи да не си пъха носа в чужди работи.

– Хайде, заповядайте! – подвикна майка.

Гостите ни наобиколиха, а камериерките – понесли сребърни подноси с високи чаши, пълни с искрящо кехлибарено шампанско – се пръснаха сред тях.

Афон се приближи до София. В цивилни дрехи Афон не се отличаваше по нищо от всеки един красив млад мъж, но когато облечеше тъмносинята си армейска униформа, ставаше същински руснак – с тези кафяви очи, обрामчени с гъсти мигли, и с буйна гарвановочерна коса.

– Майка ти те търси, София – каза Афон. – А... освен това, Илайза, доктор Абушкин току-що събори вашия лекар върху количката за чай.

– О, не... – отвърна София и сбърчи вежди.

Майка се покачи на една табуретка: стойката ѝ все още беше безупречно изправена от дългите години, в които тренирала позата си с дръжка за метла, която стискала с лакти зад гърба си. Тя постави очилата си и намести телените рамки зад ушите си, а нейните приятелки суфражетки ни наобиколиха с шумолящите си копринени рокли.

– Благодаря на всички ви, задето дойдохте – извиси глас майка ми и разпери ръце.

– Слушайте, слушайте! – извика някой от тълпата. А аз почухах с лъжичка по стената на чашата си и тълпата в трапезарията утихна.

Майка прочисти гърлото си и продължи:

– Не всеки ден се случва да сме домакини на такъв...

Френските врати се разтвориха с трясък и в трапезарията вляяха двамата лекари, а след тях се втурна и графинята.

– Някой би ли съобщил на властите за този човек тук? – викна възмутено доктор Форбс към майка ми. – Той е под влиянието на алкохола и е възможно да е счупил китката ми.

Майка се обърна.

– *Господа...* доктори... Опитваме се да празнуваме.

– О, не – извика София от дивана и обви с ръце корема си. – Илайза...

Аз се втурнах към нея, а Афон коленичи в краката ѝ.

Графинята закричи нервно из стаята, като си вееше с ръце.

– *Dieu, sauve-nous!*¹ Тя ражда.

Майка се втурна към нас и запретна ръкави.

– Донеси ми чантата! – извика майка и прислужницата ни Пег се втурна да донесе черната ѝ лекарска чанта.

София протегна ръка към мен и изстена:

– Не ме оставяй, Илайза.

Аз стиснах ръката ѝ и започнах да се моля бебето да е добре, но ме мъчеше потискащото усещане, че никога няма да видя Санкт Петербург.

¹ *Спаси ни, Господи!* (фр.).